

IKASTOLEN ELKARTEKO UDALEKUEN PROTOKOLOA

AURKEZPENA

Ikas Kultur Elkarteko (IKE) Udalekuen Proiektua Ikastolen Elkarreak udan antolatzen dituen udalekuak kudeatzeaz, koordinatzeaz eta ikuskatzeaz arduratzen da.

Horrela, ikastoletako gazte euskaldunek jasotzen duten hezkuntza formala osatu eta luzatu nahi dugu, baina oinarrizko ikuspuntu ezberdin batetik: Udalekuak, aisiaren eta astiaren testuinguruan gauzaten dira. Elementu ludiko hau oinarrizkoa da proposatzen diren helburu hezigarriak eta ekintzak ulertzeko.

Hala ere udaleku hauetan hezkuntza kontzeptua azaltzen da, izan ere, gazte euskaldunak hezi nahi ditugu aisiaren eta astiaren ikuspuntutik. Horrela bada, udalekuak, aisiako eta astialdiko heziketatzat ulertu behar dira, baina, konnotazio bikoitzarekin: ikastea (hezkuntza) eta ondo pasatzea (aisia eta astia).

Beraz, IKEko Udalekuen Proiektua funtsezko lau zutabeetan oinarritzen da:

Hezkuntza proiektu euskalduna

Aisian eta astialdian zentratutako proiektua

Baloretan oinarritutako hezkuntza integralaren proiektua

Kalitatezko proiektua

Hezkuntza integralaz aritzean, baloretan hezteaz ari gara, hala nola:

- Euskaraz bizi
- Euskal kultura
- Segurtasuna
- Autodiziplina eta autokontrola
- Elkarbizitza eta harremanak
- Lankidetzeta eta kolaborazioa
- Integrazioa eta tolerantzia
- Errespetua
- Esperimentazioa
- Erantzukizuna
- Ekologia eta ingurumena
- Gauzak zaintzea
- Hezkidetzeta
- Sexu-hezkuntza
- Osasuna eta higieena
- Iniziatiba eta ekiteko gaitasuna
- Sormena eta berrikuntza

¹ Dossier honetan azaltzen diren ekintza guztiak ezin izango dira udalekuan zehar gauzatu. Orokorrean, udalekuak dituen azpiegitura, instalazioen, baliabide materialen zein giza baliabideen arabera jarriko dira martxan.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

Balore hauek guztiak udalekuan zehar presente egongo dira, bai eguneroko ekintzetan, elkarbizitzan eta abaguneak sortzen diren unetan ere. Hau da, zirimiria bezalakoa da: Neska-mutilen barrenak emeki-emeki bustitzera heltzen da.

Batez ere, neska-mutil euskaldunak hezi nahi ditugu, beraien kultura eta ohiturak maite dituztenak eta horretaz harro sentitzen direnak, beste kulturak errespetatu eta ezagutzeko kuriositatea dutenak, toleranteak, besteekin nahiz ingurunearekin errespetuzko tratamendua dutenak, elkarriketaren aldekoak. Honez gain balore hauek ere landuko dira: Jokabide osasungarriak, berdintasunean oinarritutako tratua (ez sexista), lankidetzeta, norbere ekintzen erantzule izatea eta inguruarekiko zein gauzekiko ardura; autodiziplina maila altua, komunikatzeko gaitasuna eta, bai inguruarekin bai pertonekin afektuzko harremana izatea; irekia, malgua eta ezagutzaz zein helburuz betea izatea; gaitasun eta mugen jabe izatea; inizatiba, ekiteko gaitasuna, sormena eta berritzeko gaitasuna. Laburbilduz, **integralki zentzu guztietan** formatutako neska-mutilak.

Hau guztiau, ondo preparatutako zuzendari eta begiralez osatuta: Kualifikazio maila altuko, hezteko gaitasun handiko eta **IKEko Udalekuen Proiektuaren** idearioarekin bat datozen begirale eta zuzendariekin. Horrela, neska-mutilen aisian eta astialdian, heziketa integrala, euskalduna eta

kalitatezko heziketa eskaintzeko bermea dugu.

Dokumentu honek, **IKEko Udalekuen Proiektuak**, udalekuetako programazioetan begiesten eta lortu nahi dituen baloreak, helburuak, ekintzak eta erantzukizunak jasotzen ditu. Ikuspuntu honetatik hiru funtzio betetzen ditu:

- **IKEko Proiekturen** helburuak deskribatu, ekintzen garapena homogeneousatu eta proiektu hau gauzatuko dutenen erantzukizunak argitu.
- Zuzendarien eguneroko jardueran, urratsak ematerakoan zein erabakiak hartzerakoan, lagungarri izan.
- Azkenez, egotzi zaien udalekuko proiektuaren planifikazioan, kudeaketan eta garapenean parte hartzera eta ekarpenak egitera animatzen duen motorea da. Begiraleen inizatibari eta sorkuntzari irekita dago, beti ere, **IKEko Udalekuen Proiektuko** helburuak hobetzeko eta osatzeko asmoarekin.

Era honetara, begiraleen iradokizunei eta proposamenei irekita dagoen dokumentu dinamikoa dugu, eraginkorra izateko xedearekin. Hori dela eta, animatzen zaitugu protokoloaren amaieran dagoen **1 Eranskinean** baliagarria izan daitekeena idaztera.

Eskerrik asko zure parte hartzeagatik.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	EUSKARAZ BIZI
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen arteko euskarazko elkarbizitza. ● Erabileran motibatu eta euskara elkarrekin komunikatzeko eta erlazionatzeko tresnatzat bultzatu, ez ikasgaitzat. ● Begiraleen arteko erlazioa, neska-mutilen artekoa eta begirale eta neska-mutilen artekoa euskara hutsean garatu. ● Neska-mutilengan, euskararen erabilera, kultura espresatzeko bide gisa irakatsi, bizitzeko era gisa, besteekin sentitu eta erlazionatzeko, baita beraien ingurune natural eta materialarekin ere. ● Beste hizkuntza batzuk (Ingelesa, frantsesa, etab.) ikasteko eta erabiltzeko helburua duten udalekuetan hauen erabilera eta euskara uztartuko dira, programatutako irizpideen arabera.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Euskara erabili, begiraleek elkarrekin komunikatzeko eta barne harremanetarako. Baita, neska-mutilekin komunikatzeko eta erlazionatzeko ere. ● Udalekuko neska-mutilek beraien artean komunikatzeko eta erlazionatzeko soilik euskara erabiltzen dutela kontrolatu. ● Euskararen erabilera udalekuko idatzizko dokumentuetan, erantzuleen arteko komunikazioetan baita neska-mutilenetan ere. Udalekuko ekintzetan soilik euskara erabiltzea.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Elkarbizitza euskara hutsean gauzatzeko gai ez den partaiderik dagoen antzeman. ● Neska-mutilen arteko elkarbizitza euskara hutsean gauzatzen dela bermatu. ● Begiraleen arteko harremanak, neska-mutilen artekoak eta begirale eta neska-mutilen arteko harremanak euskara hutsean gauzatzen direla bermatu. ● Euskara komunikatzeko eta erlazionatzeko tresnatzat hartzen dela zaindu, ez ikasgaitzat.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	EUSKAL KULTURA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilengan esperientzia aberasgarriak eta anitzak sortaraztea, euskal kultura adierazteko bideak ezagutzeko. ● Neska-mutilek, herriko kultura adierazteko erak ezagutu ditzatela, baita udalekua egingo den ingurunekoa ere. ● Neska- mutilek, udalekua kokatuta dagoen inguruko geografiarekin erlazionatutako arloak ezagutzea: Historia, artea...beti ere udalekuko ekintzekin erlazionatuta. ● Beste kultura eta bizi era batzuk ezagutzea, Euskal Herriko ingurunearen baitan. ● Euskal Herriko beste toki batzuetako izateko era ezagutu. ● Neska - mutilek, euren herrikoez gain, Euskal Herriko ohiturak, folklorea, dantzak, gastronomia, jaiak, kirola, jolasak... ezagutzea.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Euskal herriko lurralde ezberdinetako neska-mutilen arteko elkarbizitza, udaleku berean. Eguneroko tratuak berak, neska-mutilen arteko hartuemana eta ezagupenen elkartrukea bideratzen dute. ● Begiraleen eguneroko lanean, bai neska-mutilekin baita euren artean erlazionatzerakoan ere, ezagutzen elkartruke bat ematen da. ● Gaubelak, solasaldiak, bazkariak... bezalako ekintza zehatzak, non neska-mutilen euren arteko esperientzien trukea zein begirale eta neska-mutilen artekoa protagonista den. ● Euskal kulturaren adierazpenen erakustaldi zehatza eta programatua: dantzak, folklorea, kantak, bertsoak, musika, Euskal Herriko lurraldeetako herri-kirolak... ● Neska-mutilek publikotzat parte hartzea euskal kulturaren adierazpenetan: dantzak, folklorea, kantak, bertsoak, musika, Euskal Herriko lurraldeetako herri-kirolak...

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

<p>EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none">● Neska-mutilen parte hartzea, euskal kulturaren adierazpenak erreproduzitzen dituzten ekintza programatuetan: dantzak, folklorea, kantak, bertsoak, musika, Euskal Herriko lurraldeetako herri-kirolak...● Egoera zehatzetaz baliatu eta, esaterako, toki desberdin askotako neska-mutilak batera dauden udalekuetan, “ad hoc” ekintzak programatu.● Udalekua kokatuta dagoen eremuko kultura adierazteko bideetaz baliatu, herriko jaiak, gertaerak, etab. Era berean, baita Euskal Herriko beste toki batzuetakoak ere.
<p>ERANTZUKIZUNAK</p>	<ul style="list-style-type: none">● Euskal kultura adierazteko moduak dituzten ekintzak prestatu eta programatu: dantzak, folklorea, kantak, bertsoak, ...● Neska-mutilen arteko esperientzien trukea bideratzen duten beraien arteko adiskidetasunezko harremanak bultzatzen eta sortzen direla zaindu.● Euskal kulturari dagokionean, tutore lana garatu neska-mutilen arteko komunikazioan eta esperientzien trukean.● Ahal den neurrian, Euskal herriko lurraldeetako herri-kirolen eta jolasen erakustaldietan, neska-mutilek publikotzat parte hartzea restatu eta programatu.● Ahal den neurrian, Euskal Herriko lurraldeetako herri-kirolen eta jolasen erakustaldietan, neska-mutilen parte hartzea prestatu eta programatu.● Egoera zehatzez baliatu, esaterako, hainbat tokitako neska-mutilak batera bizi diren udalekuetan, ezagupenen eta esperientzien trukea sustatzeko.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	SEGURTASUNA
<p>HELBURUAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen osasun fisikoa zaintzea kanpaldian zehar. ● Gure organismoaren ahultasunaz jabetu, euren jokabideetan jarrera ziurragoak garatzeko. Euren segurtasuna, kideena eta orokorrean inguruko pertsonen, animalien eta gauzen segurtasuna bermatu. ● Neska-mutilengan, euren gorputzaren ezagutza bultzatu, euren mugez eta ahulezien jabe eginarazteko. ● Geure segurtasuna nahiz inguru hurbileko segurtasuna hobetzeko, neska-mutilekin jarreraren gaineko hausnarketa egin, kideekiko arreta berezia mantenduz.
<p>EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuan neska-mutilek gauzatzen dituzten ekintza guztietan, segurtasun neurriak hartu. ● Udalekuan neska-mutilen eguneroko gertaeretan eta instalazioetan, segurtasun neurri guztiak hartu. ● Egoera zehatzez baliatu segurtasun neurrien gainean hausnartzeko, esaterako, sua egiten denean, hondartzara bainatzera doazenean, menditik zehar paseatzerakoan edo eskalatzea edo bizikletan ibiltzea bezalako ekintza “arriskutsuetan”. ● Beharrezko segurtasun neurriak kontuan izan ez diren egoera zehatzetaz baliatu, esaterako, neska edo mutiko batek beste bati harria botatzen dioenean, neska edo mutiko bat txantxetan ari denean plater bat jaurtitzen dioenean, bizikletan abiadura handian ibiltzean,... Egoera hauek zuzendu eta arreta berezia eman, segurtasun neurri ezak eta arduragabekeriak ekar ditzakeen ondorio kaltegarriak argi utziz. ● Udaleku hasieran eta udalekuan zehar, neska-mutilei gogorarazi, bete behar diren arau batzuk daudela euren osotasuna zaintzeko.

ERANTZUKIZUNAK

- Udalekuko eguneroko zereginetan eta instalazioetan beharrezkoak diren segurtasun neurriak hartu, begiraleen eta neska-mutilen segurtasuna bermatzeko.
- Neska-mutilen segurtasuna momentu oro zaindu, ez bakarrik programatutako ekintzetan baita euren denbora librean, gauean nahiz atsedean uneetan.
- Udalekuko egonaldian neska-mutilek gauzatzen dituzten ekintza guztietan beharrezkoak diren segurtasun neurrien aplikazioa bermatu.
- Segurtasun neurrietaz hausnartzeko, egoera zehatzez baliatu, esaterako, sua egiten denean, hondartzara bainatzera doazenean, menditik zehar paseatzerakoan edo eskalatzea edo bizikletan ibiltzea bezalako ekintza “arriskutsuetan”.
- Beharrezko segurtasun neurriak kontuan izan ez diren egoera zehatzez baliatu, esaterako, neska edo mutiko batek beste bati harria botatzen dioenean, neska edo mutiko batek txantxetan ari dela beste bati plater bat jaurtikitzen dioenean, bizikletan abiadura handian ibiltzean... Egoera hauek zuzendu eta segurtasun neurri ezak eta arduragabekeriak ekar ditzaketen ondorio kaltegarriei arreta berezia eman.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	AUTODISZIPLINA ETA / EDO AUTOKONTROLA
<p style="text-align: center;">HELBURUAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilek talde funtzionamenduaren eta jokabideen inguruko arau jakin batzuk bereganatzeko gaitasuna garatu, taldean hobeto moldatzeko. Arauekiko errespetua sustatu, elkarrenganako errespetu gisa. ● Neska-mutilak obedienezian hezi, besteekiko nahiz norbere buruarekiko errespetu forma bezala. Taldea babestu eta biltzeko obeditzearen hausnarketa garatu, elementu babesle eta bateratzaile bezala. ● Erantzukizunaren zentzua barneraraztea eta arauak betetzeko borondatea sendotu. ● Bere interesak zaintzen dituzten neska-mutilengan errespetuaren eta obedienezian zentzua sustatu.
<p style="text-align: center;">EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko funtzionamenduko araudiaren informazioa ematea eta betetzea.
<p style="text-align: center;">ERANTZUKIZUNAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilek eta begiraleek udalekuaren funtzionamenduaren araudia ezagutzen dutela ziurtatu, baita beraien eskubideak eta betebeharrak ere. ● Neska-mutilek eta begiraleek udalekuko araudia betetzen dutela bermatu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	ELKARBIZITZA ETA HARREMANAK
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Taldean elkarbizitzako baloreak garatu eta sustatu: Taldekideen arteko harremanak, komunikazioa, konfiantza, garapen pertsonala, afektua, etab. ● Udalekuko elkarbizitza eta harreman bateratzaileak sustatzen dituzten errespetuzko jarrerak suspertu. ● Puntualtasun kontzeptua garatu neska-mutilengan beste kideekiko eta begiraleekiko errespetuztat.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuan, neska-mutilen arteko elkarbizitza 24 orduz. ● Jateko, lo egiteko, ikasteko, jolasteko... espazio berak erabili. ● Harremanak, komunikazioa eta taldekide izatea bultzatzen dituzten jolasak. ● Neska-mutilek bete behar duten ordutegia izatea; altxatzeko, jateko, lotara joateko, ekintzetarako, etab.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko zuzendaria da, sortzen den giroaren erantzule. Beraz, begiraleen arteko elkarbizitza eta errespetua egokia izatea ziurtatu behar du. Gauza bera udalekuko neska-mutilen arteko elkarbizitza eta harremanei dagokionean ere. Era berean, begirale eta neska-mutilen arten elkarbizitza egokia eta bakean, poztasunean eta giro onean oinarritutako harremana bermatu eta zaindu behar du. ● Begiraleei eta neska-mutilei udalekuan ezarritako ordutegia betetzea exijitu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	LANKIDETZA ETA KOLABORAZIOA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none">● Neska-mutilak ez-indibidualismoan, talde lanean, elkartasunean, taldearen mesedetan eta errendimenduan, lanarekiko zein talde garapenarekiko ekarpen pertsonaletan, besteen adiskidetasunaren gozamenen, elkar ulertzeko komunikazioan eta ulertzeko gaitasunean hezi.● Jokabide solidarioak sustatu neska-mutilengan: Besteengan pentsatzen ikasi, besteen tokian jartzen ikasi, gauzak besteen ikuspuntitik behatzen ikasi, elkar banatzen, parte hartzen, ekarpenak egiten etab.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none">● Taldean oinarritutako ekintzak, jolasak, kirola, elkarbizitza...
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none">● Taldekide izatearen zentzua bultzatzen duten ekintzetan aktiboki lagundu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	INTEGRAZIOA ETA TOLERANTZIA
<p>HELBURUAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Egoera berriek eskaintzen dituzten bizipenez eta neska-mutiek pertsona berriekin dituzten harremanak nahiz sozializatzeko dituzten inguru berrien ezagupenetaz baliaturik, neska-mutilen jarrerak eta jokabideak malguak. ● Neska-mutilengan tolerantzia bultzatu, ezberdinak diren neska-mutilekiko harreman interpersonalen bidez: Sexu ezberdineko pertsonak, sinismen erlijioso ezberdinetakoak, ohitura ezberdinetakoak, gizarte maila eta inguru geografiko ezberdinetakoak, bizitza ulertzeko era ezberdina duten pertsonak etab. ● Udalekuko beste neska-mutilekin komunikatzeko eta erlazionatzeko moduak ezagutu, eurekin nola jokatu ikasteko. ● Arazo fisikoak, psikikoak, izaera arazoak, elikadura arazoak, etab. dituzten neska-mutilekin elkarbizitza aurkitu, eguneroko bizimoduan integratzeko. ● Pertsona ez-gaituak eta / edo kanpo ezaugarri ezberdinak dituzten pertsonetako harremanak desmitifikatu eta normalizatu.
<p>EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen parte hartzea udalekuko ekintza guztietan, baldintza berdinetan eta inolako bazterketarik gabe, dauden ezberdintasunak aintzat hartuz: Neska-mutik taldean integratzeko jolasak. ● Egoerak eskatzen duenean, neska-mutiek dituzten arazo eta zailtasunen gaineko hausnarketa. ● Arazoren bat izan dezaketen neska-mutilen integrazioa eguneroko elkarbizitzan: zeliakoak, diabetikoak, Down sindromea dutenak, itsuak, autistak, epileptikoak... Arreta berezia, neska-mutiko hauek parte har dezaketen ekintza guztietan sartzeko eta integratzeko orduan, udalekuko plana oztopatu gabe.

ERANTZUKIZUNAK

- Neska-mutilen parte hartzea bermatu udalekuko ekintza guztietan, baldintza berdinetan eta inolako bazterketarik gabe.
- Arazoren bat izan dezaketen neska-mutilen arteko eguneroko elkarbizitzaren garapen normala bermatu: zeliakoak, diabetikoak, Down sindromea dutenak, itsuak, autistak, epileptikoak...
- Ezintasunen bat duen pertsonarik izango balitz, neska-mutil hauen integrazioa bermatu programatutako ekintzetan, beti ere, udalekuko plana oztopatu gabe.
- Bide eman, neska-mutil hauek eguneroko bizitzan dituzten arazoen eta zailtasunen gaineko hausnarketa egiteko.
- Neska-mutil guztiak taldean integratzea eragiten duten jolas eta ekintzak ezarri.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	ERRESPETUA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Ezberdintasun fisiko, sexual eta abarreko errespetua sendotu baita pertsonen intimitatearekiko nahiz pribatutasunarekiko. ● Iritzi nahiz erlijio ezberdinekiko errespetua sendotu, bakoitzaren garapen pertsonala errazteko. ● Aukera politiko ezberdina nahiz ideologia ezberdina dutenekiko errespetua sendotu. ● Udaleku inguruko pertsonak merezi duten errespetua eta kontsiderazioa bultzatu neska-mutilengan, baita programatutako ekintzak burutzen direnean ere.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko erantzuleek eskura dituzten neurri guztiak jarriko dituzte, neska-mutilen intimitatea eta pribatutasuna bermatzeko, udalekuko egonaldian zehar. Baita erlijio sinismenen praktika eskatzen dutenei ere. ● Udalekua edo ekintzak egiten diren inguruko pertsonekin harremana duten programatu edo programatu gabeko ekintzak egitea.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko zuzendariak, udalekuko egonaldian zehar, eskura dituen neurri guztiak jarriko ditu, neska-mutilen intimitatea eta pribatutasuna bermatzeko. ● Zuzendariaren erantzukizuna da ere, begirale nahiz neska-mutilek antolatuta, ospatu edo parte har ditzaketan ekintza politikoak, erlijiosoak...ekiditea. ● Era berean, begirale nahiz neska-mutilen iritzi ezberdinen errespetua zaindu beharko du. ● Begiraleek eta neska-mutilek, udaleku inguruko nahiz zenbait ekintza egingo diren tokietako pertsonak behar bezala errespetatzen dituztela zainzea.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	ESPERIMENTAZIOA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Familia ingurutik at bizipen berriak bizi, neska-mutilen garapen pertsonala aberasteko, bai ikuspuntu kognitibotik bai afektibotik. ● Norbere esperientziatik, egoera berrietan parte hartzeagatik, ekintzetatik etab. ikasi. ● Neska-mutilengan beraien esperientzien, iritzien, pentsatu eta sentitzeko moduen berezko trukea erraztu. ● Neska-mutilen bizi-esperientzia aberastu begiraleen harremanen bidez.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Adin ezberdinetako neska-mutilen elkarbizitza, ohituta ez dauden inguru batean. ● Neska-mutilek, familiagirotik kanpo, euren pare taldeko kideekin harremanak lantzea, begiraleen eta zuzendariaren zaindaritzapean. ● Ekintza berriak gauzatzea, gehienetan neska-mutilek ezagutzen ez dituztenak, horrela ez bada ere, egoera eta dinamika ezberdin baten gauzatuak.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko zuzendariak begiraleen eskuetan jarri beharko ditu neska-mutilek euren egonaldia erabat aprobetxatzeko neurri guztiak. ● Udalekuko proiektua prestatzea, non neska-mutilek gauza ditzaketen ekintzak azaltzen diren.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	ERANTZUKIZUNA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Euren jokabideen gaineko hausnarketak garatu neska-mutilengan, jokabide batek beregan eta besteengan eragina eduki dezakeela barneratu dezaten. ● Neska-mutilak, eurek egindako ekintza eta hauen ondorioez jabetzea eta erantzule izatea.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Taldeari demostratu, neska-mutilek ulertzen dutela euren ekintzen erantzule direla. Horrela bada, talde funtzionamenduko arauen aurka doan jarrera edo jokabideren bat azaltzen dutenean, beraien jarrera zuzentzea, elkarrizketak, solasaldiak, tertuliak, hizketaldiak eta “ad hoc” ekintzak erabiliz.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilengan, euren ekintzen erantzukizun zentzua sustatzen duten ekintzak proposatu eta aurreikusi. ● Neska-mutilek talde funtzionamenduaren araudiaren aurkako jarrera edo jokabideren bat azaltzen dutenean, jokabide hori zuzentzen dutela zaindu. ● Era berean, begiraleek talde funtzionamenduaren araudiaren aurkako jarrera edo jokabideren bat azaltzen dutenean, jokabide hori zuzentzen dutela zaindu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	EKOLOGIA ETA INGURUMENA (1)
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilak dauden inguru geografikoa errespetatu dezaten kontzientziarazi; bertako bizidunak, instalazioak, gauzak, animaliak landareak, etab. zaindu, euren eta besteen gozamenarako.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udaleku, auzo edo herriko inguru hurbileko ezagutzarekin erlazioatutako ekintza parte hartzaileak, gutzia errespetatu daiten arreta berezia jarritz. ● Neska-mutilek, ingurua errespetatzeko eta gozatzeko eduki behar dituzten jokabideak bultzatu azalpenez lagundutako ekintzen bidez, hala nola, zuhaitzak landatu, bizikletan paseo batzuk, senderismoa, eskalada... ● Neska-mutilek, naturan egindako ekintzen ondorioz sortutako zaborrak eta hondakinak jasotzea. Kalteak gertatuko balira ahal den neurrian konpondu eta euren ekintzen ondorioen eta erantzukizunen gainean hausnartu.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udaleku, auzo nahiz herri inguru hurbila ezagutzeko erlazioatutako ekintza parte hartzaileak gertatu, koordinatu eta ikuskatu. ● Udalekua kokatzen den tokiko nahiz ekintzak burutzen diren inguru naturalaren errespetuzko erabilera bermatu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	EKOLOGIA ETA INGURUMENA (2)
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Naturaren galkortasunean eta kontserbaziorako behar bezala zaintzearen beharrea eragin, norbere, bertan bizi direnen eta bisitan etortzen direnen onurarako. ● Naturaren balorea sendotu, naturatik jasotzen duten guztiaz kontzientziatu, era horretara euren ingurua hobeto errespetatzeko.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Ingurumena hobetu, posible den neurrian, honelako ekintzekin: zuhaitzen birlanaketa, sasiak kentzea, mendiak garbitzea, erreka garbitzea... ● Arropak garbitzerakoan bai dutxatzerakoan xaboi eta bestelako garbigarriak neurrian erabiltzea.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Ingurumena hobetzen duten ekintzak proposatu, ahal den neurrian, herriko gizarte agenteekin bateratutako ekintzen bidez. ● Higiene pertsonalean, arropak eta instalazioak garbitzean, garbigarrian erabilpen zuzena egiten dela ziurtatu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	GAUZAK ZAINTEA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Materialen, azpiegituren eta gauzen balioaz kontzientziatu baita ondasun higigarri eta higiezinez ere. ● Materialarekiko, altzarietara eta instalazioetara errespetua garatu norbere zein taldearen onurarako, erabilpen onaren bidez.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilei, erabiltzen dituzten gauzen erantzule izatea exijitu: Gauzak erabiltzeko baimena eskatzea, ondo zaintzea eta hartu bezala bueltatzea. ● Egoerak laguntzen duenetan, adibidez, zerbait apurtzean, erantzule den pertsonak konpondu beharko du. Ezin bada, kaltearen erantzuleak, konponketaren prozesu osoa ikusiko du.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilei erabiltzen dituzten gauzen erantzule izatea exijitu eta begiraleek eta neska-mutilek materialak eta instalazioak zuzen erabiltzea zaindu. ● Sor daitezkeen kalte-ordainak konpontzeko neurri egokiak ezarri.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	HEZKIDETZA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Sexu ezberdintasunaren aberastasunean hezi, beti ere, berdintasunean eta ez-diskriminazioan oinarrituta (zentzu batean edo bestean). ● Norbere intimitatearen errespetuan hezi.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neskek eta mutilek naturaltasun osoz konpartitzen dituzte espazio berak, jolas berak, jatordu berak, lokal berak, material berak eta instalazioak. Begiraleek ere jokabide bera dute. ● Hizkuntza ez sexista erabiltzea, jarrera eta jokabide ez sexistak. Tratu pertsonal ez sexista. ● Neskak eta mutilak zeregin, obligazio eta betebeharrak egitea: Mahaia jaso, garbitu, erratza pasa, higiena, jolasak... ● Neskak eta mutilak elkarrekin jolastea eta kirol ekintza berdintsuak garatzea, talde eta ekipo mistoak osatuz.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Ahal den neurrian, logeletako banaketa, sexuari begiratu gabe egiten dela bermatu. ● Neska-mutilek naturaltasun osoz, espazio berak, jolas berak, jatordu berak, lokal berak, material eta instalazio berak konpartitzen dituztela bermatu. Begiraleek antzeko jokabideak hartzen dituztela zaindu. ● Begiraleen artean, neska-mutilen artean nahiz begirale eta neska-mutilen artean, hizkuntza ez sexista, adibide ez sexistak eta jarrera zein jokabide ez sexistak erabiltzen direla zaindu. ● Neska-mutilek zeregin, obligazio eta betebeharrak berdina konpartitzen dituztela bermatzea: mahaia jaso, garbitu, erratza pasa, higiena, jolasak.. ● Berdintasun aukerak bideratu, neska-mutilen interesei eta motibazioei erantzuteko adina ekintza anitz proposatuz.

BALOREA	SEXU HEZKUNTZA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilak bi sexuen arteko ezberdintasun fisiko eta biologikoan hezi, ikuspuntu ez diskriminatzaile eta batzuen zein besteen ezberdintasun naturalak errespetatuz. ● Neska-mutilak, beste sexua deskubritzera eta ezagutzera orientatu.
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Nesken eta mutilen arteko ezberdintasun naturalak ulertu eta ezagutzeko, elkarrizketa, solasaldi, hizketaldi eta “ad hoc” ekintzetaz baliatu. ● Bi sexuetoako baten duintasuna gutxiestea edo kaltetzea eragiten duen edozein adierazpen era (hitzezkoa, keinuzkoa..) desprestigiatu, elkarrizketak, solasaldiak, hizketaldiak eta “ad hoc” ekintzak erabiliz.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen ezberdintasun naturalak ulertzeko eta ezagutzeko egoera egokiez baliatzea ziurtatu ● Bi sexuetoako baten duintasuna gutxiestea edo kaltetzea eragiten edozein adierazpenen aurrean esku hartu.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	OSASUNA ETA HIGIENEA
<p style="text-align: center;">HELBURUAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilak osasunak, garapen pertsonalerako eta taldearen garapenerako duen balioaz kontzientziatu. ● Norbere gorputzaren balioaz jabetu, baita bizitza beraren balioaz eta inguruko bizitzen eta gorputzenaz ere. ● Higienearen zentzua sendotu osasun ona edukitzeko tresnatzat, batez ere zehaztuz, norbere higie pertsonalak talde higiean eragiten duela bai norberarentzako bai taldearentzako mesedetan. ● Norbere osasunaren garrantzia garatu drogen erasoen aurrean, drogak organismorako osasuntsuak ez direla kontsideratuz. Bereziki erretzea, edatea... ez direla osasungarriak transmititu.
<p style="text-align: center;">EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Norbere gorputzaren higiea: bi edo hiru egunetik behin dutxa (instalazioen arabera) eta aho-aparatu egunero 3 aldiz garbitu (behin gutxienez) ● Arropa garbiketa: Aldizka arropaz aldatzen, garbigailua erabiltzen ikasi baita garbitasunaren prozesu osoa ere (garbitu, eseki eta lehortu) ● Zaurien zainketa eta odolaren kontrola, kasuren bat gertatuz gero. ● Logelen eta gainontzeko gelen garbitasuna eta mantenimendua ● Aldeko egoerez baliatu jokabide osasungarriak zeharka sustatzeko, droga mota ezberdinez informatzeko nahiz drogen gaia tratatzeko, beti ere osasun ikuspuntutik eta hizketaldiak, solasaldiak... erabiliz.

ERANTZUKIZUNAK

- Higiene pertsonalaren zainketa arduratsuaz, arropa txukunduta eta udalekuko objektu pertsonalak txukunduta egotea zaindu.
- Logelen eta gainerako gelen garbitasuna eta mantenua zaindu.
- Jokabide osasungarriak sustatzen dituzten egoerez baliatu, hau da, droga legal nahiz ilegalak ez kontsumitzea.
- Neska-mutiek udalekuan zehar droga legalak nahiz ilegalak kontsumitzen ez dituztela bermatu. Era berean, begiraleak eredu izateaz arduratu, hau da, neska-mutilen aurrean drogarik ez hartzea ez eta neska-mutilengan kontsumoa bultzatzea ere.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	INIZIATIBA ETA EKITEKO GAITASUNA
HELBURUAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilak ekintzak, jolasak, eta gogoratzen zaizkien gauzak proposatzera bultzatu. ● Neska-mutilen iradokizunei zabalik egon, batez ere, ekintzei dagokienean edo berauek burutzeko erari dagokionean...
EKINTZAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekura etortzea ere berritzaile izatea da, neska-mutilentzat esperientzia berri bat baita. ● Inprobisazioa, inizatiba eta ekiteko gaitasuna sustatzen dituzten jolasak (altxorren bila), egoera berri eta arazoei erantzuna emateko, finkatutako helburuak lortzeko xedearekin.
ERANTZUKIZUNAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilengan sormen gaitasuna, inizatiba eta ekiteko gaitasuna sustatzen dituzten ekintza zehatzak programatu, beraien arazoak eta egoera berriak konpontzeko.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

BALOREA	SORMENA ETA BERRIKUNTZA
<p>HELBURUAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilengan sormena eta gaitasun berritzaileak sustatu. ● Neska-mutilengan sormena eta gaitasun berritzaileak bermatu. ● Neska-mutilengan sormena eta gaitasun berritzaileak bultzatu.
<p>EKINTZAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen aisian garatutako udalekuak sormen esparru bat darama urte osoko hezkuntza formalaren aurrean. ● Neska-mutilen sormena bultzatzen duten eskulan tailerrak gauzatu: Pintura, zeramika... ● Espresio tailerrak gauzatu (antzerkia, mimoa...) non neska-mutilek ardura guztia hartzen duten: gidoia, eskenatokia... ● Solasaldiak, gaubelak, hizketaldiak... non neska-mutilak “motu propio” diren protagonista nagusiak, taldeari bertsoak, txisteak, istorioak, esperientziak, bitxiakeriak... eskainiz eta eurek euren jolas eta ekintza propioak sortzeko aukera duten. ● Gurasoei eskaintako azken festa, non, neska-mutilek antolatzen dituzten euren ekintzak: Ideia, gidoia, elkarrizketak, espresatzeko era, eszenografia, jantziak, dekoratua eta ikuskizunaren aurkezpena.
<p>ERANTZUKIZUNAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Neska-mutilen sorkuntzak sustatzen diren ekintzak programatu eta organizatu; hala nola: eskulan tailerrak, zeramika, pintura... ● Espresio tailerrak (antzerkia, mimoa...) programatu non neska-mutilek ardura guztia hartzen duten: gidoia, eskenatokia... ● Begiraleek, neska-mutilen sormena, berrikuntza eta parte hartzea uneoro sustatzen duten zaindu.

BESTE ERANTZUKIZUN BATZUK

- 1.- Proiektuaren garapenean zehar, hezkuntza proiektuaren eta pertsonalaren koordinazioaz arduratzea.
- 2.- Begirale taldea zuzendu, koordinatu eta dinamizatu, benetako talde bezala funtziona dezan. Modu honetara, talde honen kohesioa lortzeko beharrezkoak diren neurriak hartu beharko ditu, bai udalekuan zehar bai udalekua gertatu eta planifikatu aurretik zein atzetik.
- 3.- Begirale taldearen funtzionamendu egokia bermatu.
- 4.- **IKE Proiektuaren** arduradunaren beharrei erantzun.
- 5.- **IKE Proiektuaren** arduradunak markatzen dituen arloetako jarraipen urratsak aplikatu, helarazi eta gauzatu.
- 6.- Ezartzen diren arauak eta araudia betearaztea.
- 7.- Era berean, udalekua garatzen den ikastolako eta instalazioei buruzko arau orokorrak bermatu.
- 8.- Udalekuan gertatzen den edozein jazoeraren berri eman (neska-mutilen diziplina arazoak, medikua, istripuak...), baita taldekideen jokaera desegokien berri ere.
- 9.- **IKE proiektuaren** arduradunari, gurasoek eta tutoreek ematen dizkioten informazio guztia jasotzea ziurtatu (neska-mutilen datu pertsonalak, medikazioari buruzko oharrak, tratamenduak, egoera eta kontuan izan beharreko ezaugarri bereziak...), baita begiraleei emateaz ere. Era berean, udalekuan zehar, egoera hauen jarraipena zainduko du.
- 10.- Begiraleek, neska edo mutil bakoitzaren gertaerak, istripuak eta gaixotasunak egunero jasotzen dituztela ziurtatu. Horrela, zuzendariak, udalekuaren eguneroko martxaren parte egin beharko du.
- 11.- Neska-mutilek telefono deirik ez dutela jasotzen ziurtatu, ezta bisitarik ere (begiraleek ere ez). Baina era berean, ziurtatu gurasoek zein tutoreek, begiralearekin telefonoz harremanetan jar daitezkeela beraien seme-alaben gaiez hitz egiteko, eta hauek beraien etxetara dei dezaketela udalekuko azpiegiturek eskaintzen dituzten aukeren barruan.
- 12.- Neska-mutilen nahiz begiraleen eskutitzak zabaltzen ez direla zaindu, ezta atzeratu edo zentsuratu ere.
- 13.- Guraso edo tutore batek, neska edo mutil bat eramateko eskaera egiten duenean, ziurtatu **IKE Proiektuaren** arduradunak luzatutako dokumentua sinatu duela.

Ikas kultur elkarteko udalekuetako zuzendarien protokoloa

- 14.- Zigor fisiko eta psikikorik ez dela erabiltzen ziurtatu. Horrek ez du esan nahi beharrezko neurriak hartu behar ez direnik egoerak eskatzen duenean. Era berean, udalekuan zehar hitz zikinak, zatarrak, biraoak, iraingarriak... ez erabiltzeaz arduratu.
- 15.- Begiraleek, udalekuaren ordena aztoratu dezakeen inolako adierazgarririk erabiltzen ez dutela egiaztatu.
- 16.- Aldika azaltzen diren arropak eta tresnak berrikusi, inork erreklamatu ezean, objektuak IKE Proiektuaren arduradunari itzuli udaleku ostean.
- 17.- Neska-mutilak momentu oro begiraleen ardurapean egongo direla ziurtatu, gutxienez %75ean. Ehuneko hau, soilik egoera berezietan alda daiteke, beti ere, zuzendariaren erantzukizunpean. Beharrezkoa izanez gero, IKE Proiektuaren arduradunari begirale taldea indartzeko eskatuko dio.
- 18.- Udalekuko funtzionamendurako araudia betetzen dela bermatu, bai begiraleen aldetik bai neska-mutilen aldetik. Arau hauek jarraikortasun batez betetzen ez direnean, jarrera ez-sozialak azaltzen direnean edo udalekuaren garapen normala kolokan jartzen denean, zuzendariak, neska edo mutila udalekutik bidal dezake, arazoaren berri IKE Proiektuaren arduradunari eta neska edo mutilaren guraso nahiz tutoreari aditzera emanaz.
- 19.- Udalekuaren iraupenean zehar, begiraleek, neska-mutilen jarraipena, behaketa eta kontrola betetzen dutela bermatu.
- 20.- Begiraleen ordutegia (txandak, dedikazioak...) koordinatu eta egokitu, dagokien atsedeen eguna barne.
- 21.- Azkenik, araren bat moldatu edo kendu behar denean, IKE Proiektuaren arduradunari kontsultatu eta bere onspena jaso, batez ere, egoera berezietan eskatzen dutenean.

KRONOGRAMA

HILABETEA	EGINKIZUNAK
ABENDUA	<ul style="list-style-type: none"> ● HARREMANA: IKE-ko Udalekuen Proiektuaren arduraduna, zuzendari potentzialekin harremanetan jartzen da. Hauek telefono dei bat jasotzen dute eta datorren urteko Zuzendarien behin-behineko zerrendan sartzen dira.
URTARRILA	<ul style="list-style-type: none"> ● Taldekako bilerak IKE-ko arduraduna eta Udalekuetako proiektuetako zuzendariekin. Zuzendari bakoitzari postu bana adjudikatzea. Hauek, udalekuko proiektua ikuskatzeko eta preparatzeko konprometitzen dira, data jakin baterako.
OTSAILA	<ul style="list-style-type: none"> ● Zuzendari bakoitza IKE-ko arduradunarekin biltzen da, udalekuko proiektua aurkeztu eta udaleku bakoitzeko begirale taldea zehazteko xedearekin. ● Begirale taldearen hautaketan parte hartzea, IKE-ko arduradunarekin batera.
MARTXOA	<ul style="list-style-type: none"> ● Zuzendari bakoitzak bilera IKE-ko arduradunarekin, kronograma eztabaidatzeko, begirale taldea osatzeko, eta udalekuko proiektuaren inguruko zehaztapenak garatzeko. ● Zuzendari guztiek bilera IKE-ko arduradunarekin. Honek Zuzendarien Protokoloa aurkeztuko du, non IKE-ren Idearioa, helburuak, ekintzak eta zuzendarien erantzukizunak eta arauak
APIRILA eta MAIATZA	<ul style="list-style-type: none"> ● GARAPENA: Zuzendariak udalekuko proiektua garatu eta prestatzen dute. IKE-ko arduradunarekin koordinazio bilerak egiten dira ● Udalekuko begirale guztiekin bilera izango da proiektua aztertzeko, logistika prestatzeko, ezagupenak zabaltzeko...udalekuko ekintzen eta edukien arabera.

KRONOGRAMA

HILABETEA	EGINKIZUNAK
EKAINA	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuko proiektua burutu ahal izateko beharrezkoa den materiala hautatu, erosketak eta udaleku tokira garraiatzea. ● Zuzendarien bilera IKE-ko arduradunarekin eta neska-mutilen gurasoekin. ● Zuzendariak, udalekura doazen neska-mutilen zerrenda eskuratzea. ● Zuzendariaren bisita udalekura, azpiegiturak eta hornikuntza aztertu eta konprobatzeko. ● Begirale taldearen behin betiko prestaketa.
UZTAILA	<ul style="list-style-type: none"> ● Udalekuaren zuzendaritza eta garapena. ● Udalekua bukatzean, materiala jaso eta Zornotzako lokalera eraman.
IRAILA	<ul style="list-style-type: none"> ● Zuzendariak materiala ordenatu eta inbentarioa egin. ● Hileko lehenengo hamabostaldiko udalekuko memoria prestatu. Arlo guztiak jasotzen dituen dokumentua da: ekonomikoak, materialak, pedagogikoak, ebaluazioak... ● Zuzendari bakoitzak bilera IKE-ko arduradunarekin, udalekuko memoria guztiaren berri

1. ERANSKINA: Zure iritzia jakin nahi genuke

Beheko koadroan, Ikas Kultur Elkarteko Udalekuetako begiraleen protokoloa hobetzeko beharrezkoak iruditzen zaizkizun iradokizunak, argitasunak eta ekarpenak adieraz ditzakezu. Eskertuko genizuke ahalik eta zehatzena izatea, zure aholkuak zuzen koka ditzagun (esaterako: *“errespetuaren balorean, ekintzetan, “XXXX” jartzen duen tokian komenigarria litzateke “YYYY” jartzea eta / edo gainera “ondoko ezaugarri hau” gaineratzea*).

Behar izanez gero, orri honi nahi beste fotokopia atera diezaiokezu. Behin bete duzunean, IKEko Udalekuen proiektuko arduraduna den Mikel Azanzari igorri.

Eskerrik asko zure parte hartzeagatik.

BEHAKETAK, EKARPENAK ETA IRADOKIZUNAK

1

2

3

4

5